

EKOLOGIK XAVFSIZLIK: SHAXSIY VA IJTIMOY MA'SULIYAT

Absamatov Abdulaziz Anvar o'g'li

Islom Karimov nomidagi Toshkent

davlat texnika universiteti 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Atrof-muhitni muhofaza qilish va ekologik muommalarni oldini olishda insonlarni shaxsiy va ijtimoiy ma'suliyati oshirishga qaratilgan choralarni ko'rish nafaqat xalq balki davlat ham kerakli ishlarni amalga oshirish.

Kalit so'zlari: Atrof-muhit muhofazasi, ekologik xavfsizlik, shaxsiy mas'uliyat,

Bugungi kunda atrof-muhitning ifloslanishi va ekologik muammolar insoniyat oldida turgan eng dolzarb masalalardan biriga aylangan. Ekologik xavfsizlikni ta'minlash nafaqat hukumat va tashkilotlarning vazifasi, balki har bir insonning shaxsiy mas'uliyatidir. Ushbu maqolada ekologik xavfsizlikni ta'minlashda shaxsiy va ijtimoiy mas'uliyatning o'zni haqida so'z yuritiladi.

Ekologik xavfsizlik nima?

Ekologik xavfsizlik – bu insonlar, hayvonlar va o'simliklar uchun sog'lom va xavfsiz hayotiy muhitni ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar majmuasi. Bu nafaqat atrof-muhitni himoya qilish, balki resurslardan oqilona foydalanish va tabiat bilan uyg'unlikda yashashni ham o'z ichiga oladi.

Shaxsiy mas'uliyat.

Ekologik xavfsizlikni ta'minlashda har bir insonning kundalik hayotidagi odatlari muhim rol o'ynaydi. Quyida shaxsiy mas'uliyatga oid ayrim misollar keltiriladi:

1. Chiqindilarni to'g'ri boshqarish:

Har bir inson chiqindilarni saralash va qayta ishlash orqali tabiatga zarar yetkazishni kamaytirishi mumkin.

2. Energiya va suvni tejash:

Elektr energiyasi va suvni ortiqcha sarflashning oldini olish resurslarni saqlashga yordam beradi.

3. Ekologik toza mahsulotlardan foydalanish:

Plastik mahsulotlar o'rniga qayta ishlanadigan yoki biologik parchalanadigan mahsulotlarni tanlash.

4. Transportdan oqilona foydalanish:

Jamoat transportidan foydalanish yoki velosipedda yurish orqali havo ifloslanishini kamaytirish mumkin.

5. Atrof-muhitni asrash bo'yicha bilimlarni oshirish:

Ekologik ta'lim orqali shaxsiy ekologik ongni rivojlantirish.

1-rasm. Ekologik barqarorlikni saqlash.

Ijtimoiy mas'uliyat

Jamiyatning ekologik xavfsizlikka qo'shgan hissasi yanada kengroq ko'lamni qamrab oladi:

1. Davlat siyosati va qonunlar:

Hukumat ekologik xavfsizlikni ta'minlash uchun qonunchilikni takomillashtirishi va nazoratni kuchaytirishi kerak. Masalan, chiqindilarni boshqarish va havo ifloslanishini kamaytirish bo'yicha qoidalar joriy qilish.

2. Korxonalar mas'uliyati:

Ishlab chiqarish korxonalari chiqindilarni qayta ishlash texnologiyalarini joriy etishi va ekologik toza ishlab chiqarishni yo'lga qo'yishi zarur.

3. Jamoatchilik harakatlari:

Ekologik muammolar bo'yicha xabardorlikni oshirish uchun nodavlat tashkilotlar va faollar turli aksiyalarni tashkil qilishlari mumkin.

1-rasm. Ekologik reja asosidagi muozanat.

4. Ta'lim va tadqiqotlar:

Ekologik muammolarni o'rganish va ularga yechim topishga qaratilgan ilmiy izlanishlarni qo'llab-quvvatlash.

Ekologik xavfsizlik uchun hamkorlikning ahamiyati.

Ekologik xavfsizlikni ta'minlashda shaxsiy va ijtimoiy mas'uliyat bir-biri bilan chambarchas bog'liq. Har bir fuqaroning ekologik xavfsizlikka bo'lgan hissi jamiyat darajasida sezilarli o'zgarishlarni keltirib chiqaradi. Davlat va xalqaro tashkilotlar tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan kollektiv sa'y-harakatlar orqali ijobiy natijalarga erishish mumkin.

Xulosa:

Ekologik xavfsizlikni ta'minlash har birimizning mas'uliyatimizdir. Shaxsiy darajada to'g'ri odatlarni shakllantirish, jamiyat darajasida esa jamoaviy sa'y-harakatlarni amalga oshirish orqali kelajak avlodlar uchun barqaror va sog'lom muhitni saqlab qolishimiz mumkin. Har birimiz tabiat oldida javobgarmiz, va bu javobgarlikni sidqidildan bajarish insoniyatning farovon kelajagini ta'minlaydi.

Adabiyotlar:

1. "Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish asoslari"

Muallif: N. N. Brekhov

2. "Ekologik menejment va barqaror rivojlanish"

Muallif: G. P. Golub

3. "Ekologiya va inson faoliyati"

Muallif: V. M. Skurlatov

4. "Barqaror taraqqiyot uchun ekologik ta'lim"

Muallif: A. K. Saidov

5. "Ekologik xavfsizlikning huquqiy asoslari"

Nashr: Ekologiya va hayot jurnali

6. "Shaxsiy ekologik mas'uliyatni shakllantirish yo'llari"

Nashr: Atrof-muhitni muhofaza qilish ilmiy to'plami.

7. "Korxonalarda ekologik menejment tizimi"

Nashr: Sanoat ekologiyasi jurnali.

8. BMT Barqaror rivojlanish maqsadlari (SDG)

Sayt: <https://sdgs.un.org>

9. Global Footprint Network

Sayt: <https://www.footprintnetwork.org>

10. Milliy ekologik harakatlar saytlar (o'z mamlakatingizning rasmiy ekologiya tashkilotlari saytlari).